WOKÓŁ ŚRÓDKI

KWARTALNIK OSIEDLA
OSTRÓW TUMSKI-ŚRÓDKA-ZAWADY
-KOMANDORIA

ISSN 1640-4408 **Nr 3 (56) 2014** BEZPŁATNY

Pomysł na zagospodarowanie nabrzeża Warty

Bliżej rzeki...

Joanna Łuczak

Powrót Poznania nad Wartę i odbudowa wzajemnych relacji miasto – rzeka jest tematem często poruszanym w ostatnich latach. Relacje te kształtowały się od początków istnienia osadnictwa i dotyczyły sfery gospodarczej oraz rekreacyjnej. Obecnie obserwujemy niepokojący proces odwracania się miasta od rzeki, której nabrzeża pozostają zaniedbane i pozbawione programu użytkowania. Przedstawiona w artykule koncepcja projektowa przedstawia pomysł na przywrócenie miastu utraconego kontaktu z rzeką i adaptację cennych terenów nadrzecznych. Wpisuje się ona w aktualną dyskusję dotyczącą przyszłości obszarów nadwarciańskich.

Wspomniana we wstępie koncepcja, dotyczy zagospodarowania szczególnego fragmentu nabrzeża Warty, w rejonie którego od końca XIX wieku zlokalizowany był port rzeczny i przystań. Wyjątkowość obszaru dotyczy również jego sąsiedztwa – znajduje się on w pobliżu najcenniejszych kompleksów urbanistycznych miasta – Ostrowa Tumskiego, Śródki, Chwaliszewa, Zagórza.

Celem koncepcji jest poprawa estetyki nabrzeża oraz jego adaptacja dla stworzenia przestrzeni wypoczynku i rekreacji. Istotnym elementem projektu jest wyróżnienie cennej zabudowy otaczającej dolinę Warty i podkreślenie związków widokowych i przestrzennych. Koncepcja swym zakresem obejmuje wschodnie i zachodnie nabrzeże Warty, od mostu Bolesława Chrobrego do nasypu z linią kolejową. W koncepcji projektowej zostały uwzględnione wytyczne dotyczące zagospodarowywania terenów zalewowych, aby proponowane zamiany nie zakłócały funkcjonowania reżimu rzecznego. Motyw przewodni koncepcji nawiązuje do naturalnego charakteru doliny rzecznej, a inspiracją do jego stworzenia był meandrujący nurt rzeki oraz dynamika, jaką wprowadza woda w krajobrazie.

W projekcie powtarza się zabieg stopniowania terenu, wprowadzony dla zwiększenia dostępności samej rzeki, poprzez coraz bliższe podchodzenie do tafli wody.

Przestrzeń nadrzeczna otrzymała różne funkcje. Projekt zakłada wprowadzenie niewielkiej mariny i podestu dla wędkarzy na zachodnim brzegu rzeki. Po przeciwnej stronie pojawia się przystań żeglugi pasażerskiej oraz plac dla wydarzeń kulturalnych. W projekcie występuje również kładka piesza oraz punkt widokowy.

(dokończenie na str. 7)

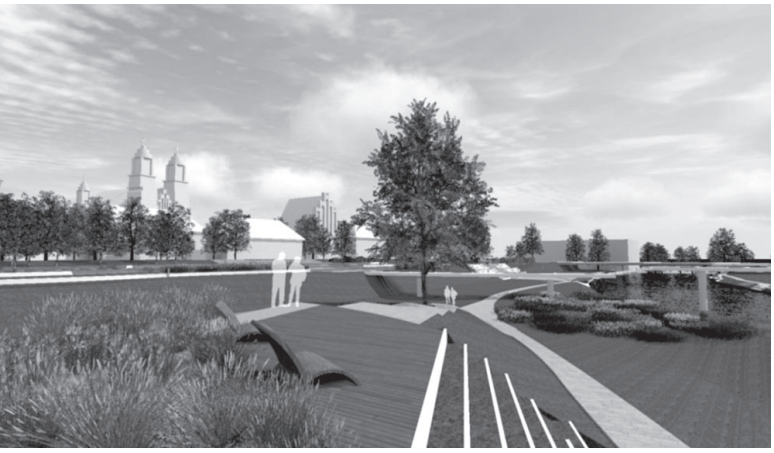

Punkt widokowy pomiędzy korytem Warty i kanałem ulgi eksponujący widok na Katedrę. Miejsce wyposażone jest w drewniane leżaki i podest, odpoczynek umożliwiają również siedziska wkomponowane w zbocze skarpy. Przestrzeni towarzyszy naturalistyczna kompozycja roślinna.

Kładka piesza ułatwiająca ekspozycję atrakcyjnych widoków, stanowiąca alternatywne połączenie komunikacyjne dla mostu Bolesława Chrobrego. Na wschodnim nabrzeżu zaprojektowana została łąka kwietna z naturalnej roślinności charakterystycznej dla terenów nadwodnych

W numerze m. in.:

- Konsultacje społeczne 2
- Z Münster na poznańską Śródkę 2
- Świadkowie wiary Archidiecezji Poznańskiej 3
- Chłopi w Chyćce 4
- Międzynarodowy Dzień Muzyki na Śródce 6
- Mało znane fragmenty z życia Henryka Kota 6
- Świąteczny Konkurs dla Czytelników 8

Konsultacje społeczne

W Szkole Podstawowej nr 85 przy ul. Tomickiego 16 w Poznaniu odbył się 30 października br. II etap konsultacji społecznych dotyczących miejskiego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu „Komandoria – Pomet" część A.

Plan po konsultacjach społecznych będzie udostępniony do wglądu w Miejskiej Pracowni Urbanistycznej.

TM

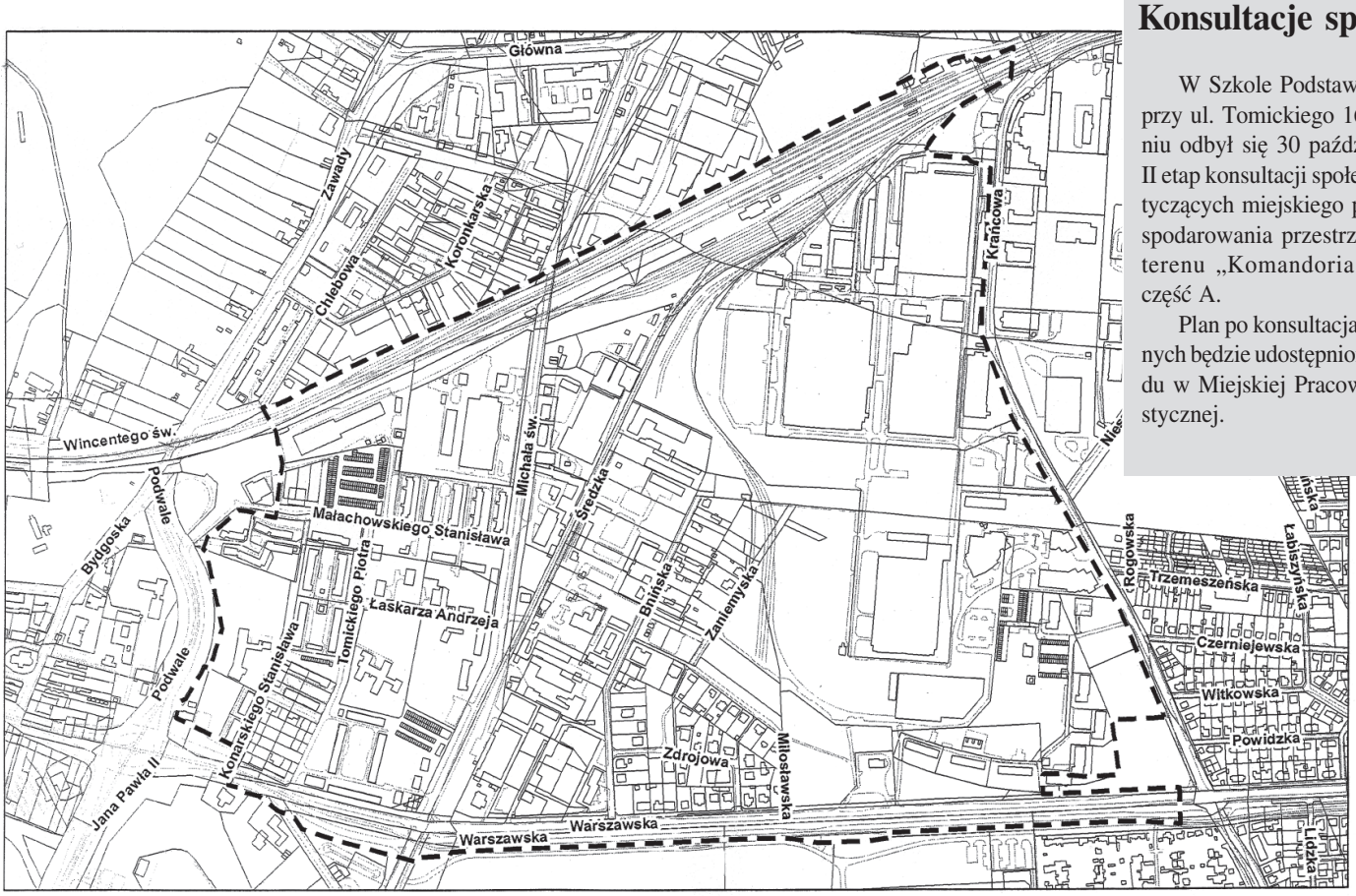

granice projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Komandoria - Pomet" część A w Poznaniu

skala 1:7 000

Z Münster na poznańską Śródkę

Spotkanie z Dyrektorem Wydziału Oświaty p. Przemysławem Foligowskim w Urzędzie Miasta

W dniach 20-24 października bieżącego roku gościliśmy u nas, w Zespole Szkół Specjalnych nr 105 na Śródce, młodzież gimnazjalną z miasta Münster w Niemczech.

Nasi przyjaciele odwiedzili nas w ramach projektu polsko-niemieckiej wymiany młodzieży. Wcześniej, w maju bieżącego roku, to my pojechaliśmy do zabytkowego Münster. Teraz mogliśmy pokazać naszym niemieckim przyjaciołom piękno i historyczny rodowód Poznania. W programie zwiedzania były takie punkty jak: Środka, Ostrów Tumski, Katedra, Stary Rynek. Zwiedzaliśmy także Interaktywne Centrum Historii Ostrowa Tumskiego.

My, jako gospodarze, poczuliśmy zadowolenie i dumę z tego, że te zabytkowe miejsca są coraz piękniejsze.

Nasi goście zakwaterowani byli w Wielkopolskim Centrum Ekonomii Solidarnej przy ul. Św. Wincentego 6/9. Warunki pobytu i wyżywienie były tam bardzo dobre. Przyjaciele z Niemiec skorzystali również z oferty Term Maltańskich i zjeżdżali na stoku Malta SKI. Należałoby jeszcze nadmienić, że młodzież polska i niemiecka została przyjęta przez Dyrektora Wydziału Oświaty w Urzędzie Miasta Poznania.

Czas spotkania upłynął szybko, ale obiecaliśmy sobie, że spotkamy się za rok w Münster, a za dwa lata w Poznaniu na Śródce. Mamy nadzieję, że nasza dzielnica Śródka będzie jeszcze piękniejsza i atrakcyjniejsza. Nasz wyjazd do Münster oraz pobyt młodzieży niemieckiej w Poznaniu był możliwy dzięki dofinansowaniu Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży i Stowarzyszenia na Rzecz Uczniów i Absolwentów ZS nr 105 oraz Ich Rodzin „Trwanie".

Elżbieta Jaśkowiak

WOKÓŁ ŚRÓDKI
Kwartalnik Osiedla Ostrów Tumski – Śródka – Zawady – Komandoria

Zespół redakcyjny: Gerard Cofta (red. naczelny), Gabriela Klause, Marek Knasiecki, Tomasz Magowski, Barbara Zalewska. **Współpraca:** Elżbieta Jaśkowiak, Jan Kaczmarek, Tadeusz Osyra. **Zdjęcia:** archiwum. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania tekstów i zmiany tytułów nadesłanych materiałów. Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych. Materiały publikowane w gazecie chronione są prawem autorskim.
Kwartalnik w internecie: www.poznan.pl/rewitalizacja **Kontakt z redakcją:** tel. 61 877-35-14. **Druk:** abakus-dtp, Tomasz Brząkała, Oława.

Świadkowie wiary Archidiecezji Poznańskiej

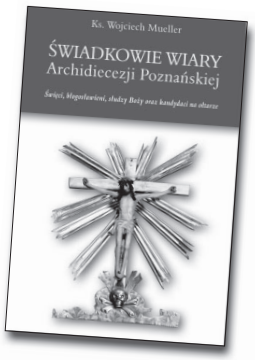

Już od ponad 10 lat w Katedrze Poznańskiej, w każdą pierwszą niedzielę listopada, po dniu Wszystkich Świętych, spotykają się wierni na modlitwie w intencji kanonizacji błogosławionych i beatyfikację sług Bożych z naszej archidiecezji. I tak też było w tym roku podczas Mszy św. w dniu 11 listopada. Pod przewodnictwem Arcybiskupa Stanisława Gądeckiego modlono się o wyniesienie na ołtarze m.in. kardynała Augusta Hlonda, o. Bernarda z Wąbrzeźna, ks. Ignacego Posadzego, ks. Aleksandra Woźnego, ks. Wawrzyńca Kuźniaka, ks. Kazimierza Rolewskiego, ks. Aleksandra Żychlińskiego oraz Jadwigi z Działyńskich Zamoyską. Poniżej drukujemy fragment książki, która ukaże się w grudniu 2014 r. pt. „Świadkowie wiary Archidiecezji Poznańskiej" nakładem poznańskiego Wydawnictwa Kontekst. W opracowaniu ks. dr Wojciech Mueller (postulator procesu beatyfikacyjnego ks. Aleksandra Woźnego) przybliża Czytelnikowi dość złożone sprawy związane z procesami kanonizacyjnymi, opisuje wszystkie postacie kandydatów na ołtarze.

Życie każdego człowieka zmierza do osiągnięcia doskonałości, do której powołuje go Pan Bóg. Jak słusznie przed laty zauważył sługa Boży ks. Aleksander Żychliński: „Na próżno żyje, kto nie usiłuje stać się prawdziwie świętym". Dlatego w rozumieniu chrześcijańskim doskonałość można utożsamiać ze świętością, która realizowana w życiu pojedynczego człowieka nazywa się stylem życia lub duchowością. Podejmując rozważanie o świętości, właściwie trzeba powiedzieć, że tylko Bóg jest święty i tylko od Niego może pochodzić świętość będąca darem uczestnictwa w Jego życiu. Na tyle na ile ludzie uczestniczą w Nim i są dla Jego chwały, stają się świętymi. Jednakże nie o wszystkich wiadomo, w jakim stopniu i w jaki sposób należy przypisywać im bycie świętymi. Bowiem udziałem tylko niektórych stało się powszechne uznanie ich za świętych oraz przedstawienie wszystkim żyjącym jako postaci do naśladowania.

Kościół od samego początku sporządzał spisy świętych, aby zachować ich w zbiorowej pamięci. Oni sami stawali się przykładem dla innych, aby prosić ich o wstawiennictwo jako nadzwyczajnych przyjaciół Chrystusa, jak i ludzi. Świętość towarzyszy całej historii chrześcijaństwa, „to fantazja Boga, który realizuje się pośród ludzi" – G. Biffi, jest doskonałym przylgnięciem do woli Boga poprzez naśladowanie Chrystusa w mocy Ducha Świętego. Można więc powiedzieć, że świętość nie polega na tym, „że człowiek daje wszystko, lecz na tym, że Pan bierze wszystko" – A. von Speyr. Zgodnie z nauczaniem Kościoła świętemu przysługuje 7 zaszczytów: publicznego uznania świętym (wpisanie do katalogu), występowania w publicznych modlitwach kościelnych, jego imieniem można nazywać kościoły, można odprawiać poświęcone jemu Msze św., posiada własne święto w kalendarzu liturgicznym, można malować jego wizerunki z aureolą i oddaje się cześć jego relikwiom.

Fot. Waldemar Wylegalski

W Konstytucji dogmatycznej o Kościele *Lumen gentium* w rozdziale VII Sobór Watykański II podejmuje refleksję o powszechnym powołaniu do świętości, wskazując na różne formy jej realizacji oraz na różne drogi i środki wiodące do niej. Nowe zasady wskazują na kanoniczne pojęcie doskonałości uwydatniającej rolę miłości bliźniego; miłości w codziennym życiu; świętości pochodzącej z daru łaski, która powinna odpowiadać świętości moralnej.

Ponadto Sobór zauważa, że świętość jest doskonałym zjednoczeniem się z Chrystusem, wyrasta ponad przeciętność, ma charakter eklezjalny oraz jest jedna, choć przejawia się w różnych formach. Rozwój świętości jest nierozerwalnie związany z tajemnicą Ducha Świętego, który człowieka uzdalnia do doskonałości. To On jest sprawcą cudownego pluralizmu, który uwidacznia się w życiu poszczególnych kandydatów do chwały ołtarzy. To właśnie oni pochodzą z różnych stanów społecznych i są przedstawicielami ludzi różnych zawodów. Duchowe środowisko wzrastania do świętości potwierdza znaną regułę, iż „święty proklamuje świętych". To wspólne przenikanie dróg wiary, a zarazem silne oddziaływanie na innych osobowością, charakterem, intelektem, a przede wszystkim oddaniem bez reszty Bogu. Tak działo się chociażby w przypadku ks. Michała Kozala, późniejszego biskupa pomocniczego we Włocławku, zamęczonego w Dachau, beatyfikowanego przez papieża św. Jana Pawła II, który był ojcem duchownym seminarium w Gnieźnie. Znał się osobiście z ks. prałatem Aleksandrem Żychlińskim (spowiednikiem sługi Bożego ks. A. Woźnego) i ks. prałatem Kazimierzem Rolewskim, również kandydatem na ołtarze. Także osobowość samego ks. kard. Augusta Hlonda – sługi Bożego – nie pozostawała bez wpływu na to wzajemne przenikanie świętości. Ci wychowawcy, bardzo dobrze przygotowani profesorowie, wprowadzali wielu w życie ascetyczne i intelektualne. Oni wszyscy wpisują się w tą wielką, bogatą spuściznę wielowiekowego świadectwa wiary. Jak zauważa Mariusz Majewski: „Każdy święty prędzej czy później doczeka się swojego kronikarza, który spisze historię jego życia albo przynajmniej uporządkuje opowieści z nim związane".

ks. dr Wojciech Mueller

Wojciech Mueller, *Świadkowie wiary Archidiecezji Poznańskiej. Święci, błogosławieni, słudzy Boży oraz kandydaci na ołtarze*, Wydawnictwo Kontekst, Poznań 2014, s. 110.

DROGA

Uszlachetnia. Nadaje sens i kierunek naszemu życiu. Pokonywana samotnie, we dwoje, rodzinnie. Codzienność zna wiele dróg. Często niełatwych, pod górę, z bagażem rozgoryczonych poranków i ponurych wieczorów. Jest jednak jakiś fenomen drogi. Z czasem dorastamy do myśli, że to właśnie ona – droga – jest najważniejsza, a nie sam jej cel. Idźmy więc swoją drogą... (B.B.)

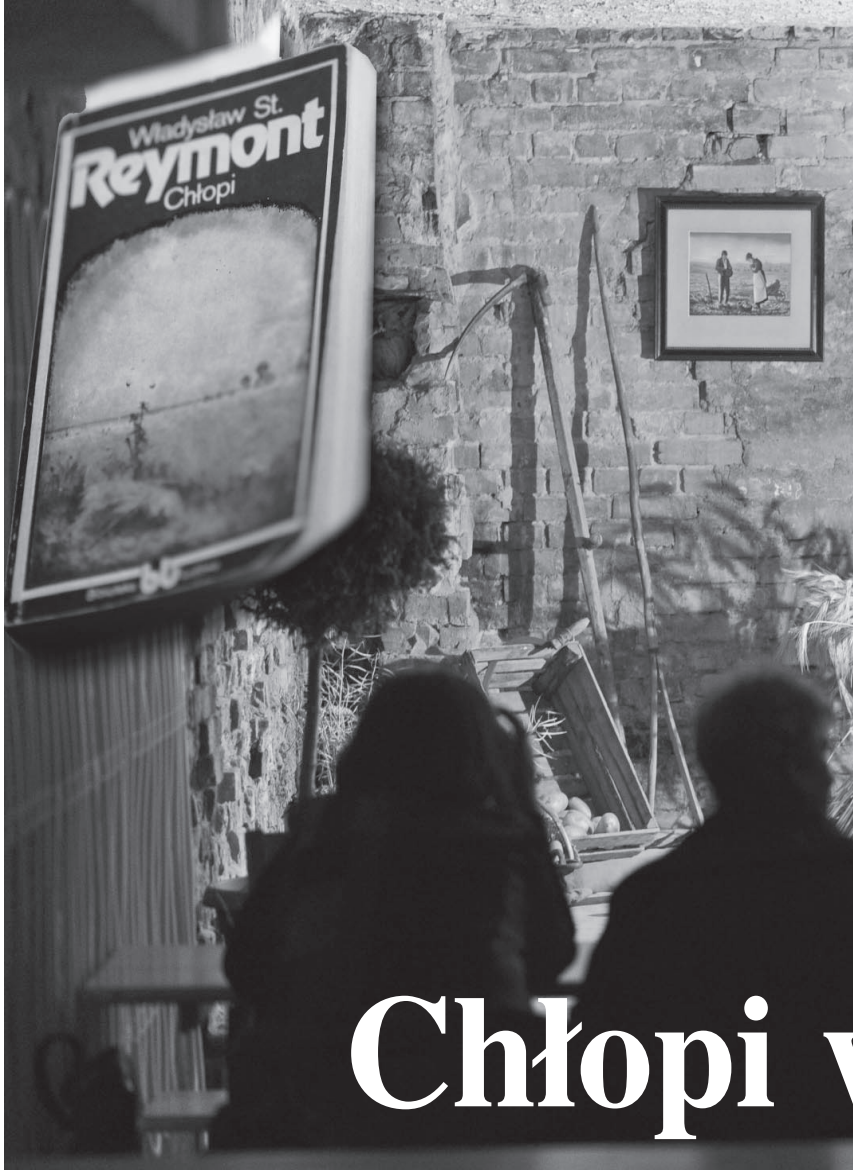

Chłopi w

18 listopada w śródeckiej kawiarni Hyćka już po raz drugi odbyło się Wielkie Czytanie Klasyki Polskiej, w ramach którego mieszkańcy Śródki (i nie tylko) przybliżyli zebranym gościom wybrane fragmenty „Chłopów" Władysława Reymonta. Wydarzenie było częścią Festiwalu Sztuki Słowa Verba Sacra.

Wieczór był pełen miłych akcentów, nawiązujących do bogatej tradycji polskiej wsi oraz ukłonów pod adresem tego wielkiego autora o niecodziennych umiejętnościach prowadzenia narracji. To dzięki jego niesamowicie bogatym, szczegółowym opisom i trafnym spostrzeżeniom możemy po dziś dzień odkrywać rzeczywistość wiejskiego życia z przełomu dziewiętnastego i dwudziestego wieku.

Całość rozpoczęło bardzo ciekawe wprowadzenie przybliżające sylwetkę autora powieści. Następnie przyszła kolej na muzyczne wystąpienie w wykonaniu Orkiestry KuSZa, inscenizację do piosenki „Idzie Grześ przez wieś", a w końcu czytanie wybranych fragmentów dzieła Reymonta. Wszyscy uczestnicy wyselekcjonowali części powieści wedle własnego uznania, stąd

FOTOREPORTAŻ

Robert Woźniak

w Hyćce

łatwo można było zaobserwować bardzo osobisty charakter każdego z wystąpień, emocjonalnych i autentycznych. Wybór tekstów był bardzo szeroki, choć – zgodnie z aktualną porą roku – przeważały fragmenty tomów „Jesień" oraz „Zima". Można by tutaj wspomnieć chociażby wesele Jagny i Boryny, Zaduszki, czy nieszczęsną Borynową „graniastą".

Dodatkowo klimat całości nadawała aranżacja przestrzeni kawiarni. Organizatorzy zadbali o wszelkie szczegóły i tak oto na scenie zaprezentowane zostały nieużywane już narzędzia, snopki zboża, a na oknach miniaturowe maszyny rolnicze oraz ziarna – już nieco bardziej współczesne. Tym samym wydarzenie nie tylko promowało piękno literatury polskiej, ale też ukazywało kulturę i tradycje wsi, które warto w ten sposób promować i wspierać.

Wysoki poziom tegorocznej edycji rokuje bardzo dobrze na przyszłość. Nic, tylko czekać z radością na kolejne edycje, na które już teraz gorąco zapraszam.

Michał Waligóra

Fot. Arleta Kolasińska

Międzynarodowy Dzień Muzyki na Śródce

KONCERT NA STARĄ KAMIENICĘ – 1 PAŹDZIERNIKA 2014

WSPOMNIENIA

Mało znane fragmenty z życia Henryka Kota

Zupełnie niedawno dotarła do redakcji „Wokół Śródki" książka Janisława Osięgłowskiego poświęcona znanej i lubianej w naszej dzielnicy postaci zmarłego w listopadzie 2008 roku artysty malarza Henryka Kota (1927-2008).

Pamiętamy wystawy prac graficznych H. Kota w Muzeum Archidiecezjalnym. Nadal wśród wielu Poznaniaków znajduje uznanie książka Jana Kaczmarka „W sercu Polski" z rycinami Kota. Wielokrotnie też w naszym kwartalniku „Wokół Śródki" były reprodukowane prace Pana Henryka.

Tym razem w książce pt. „Pół wieku na rusztowaniach czyli rzecz o Henryku Kocie" znajdujemy interesujące wspomnienia o drodze artystycznej tego wspaniałego twórcy. Uczeń prof. Wacława Taranczewskiego zajmował się malarstwem ściennym, pracami konserwatorskimi w różnych obiektach w Polsce. Odtwarzając polichromie i freski doszedł do perfekcji i niezwykle udanie realizował powierzone mu prace. Ukochał również grafikę przedstawiającą fragmenty Poznania z minionych epok.

Zachęcamy do zapoznania się z tą książką dokumentująca dokonania tego niezwykłego dla naszego miasta artysty.

TM

Janisław Osięgłowski, *Pół wieku na rusztowaniach czyli rzecz o Henryku Kocie*, Wydawnictwo eMPi^2, Poznań 2012, s. 104.

Pomysł na zagospodarowanie nabrzeża Warty

Bliżej rzeki...

(dokończenie ze str. 1)

W koncepcji projektowej nie brakuje przestrzeni rekreacyjnych z siedziskami. Ważnym elementem projektu jest nadrzeczny park buforowy umożliwiający poprawę retencji wód opadowych oraz tych pochodzących z wezbrań rzeki.

Zarówno roślinność jak i elementy wyposażenia obszaru zostały dobrane tak, aby nie stanowiły przeszkody w przypadku podwyższonego stanu wód w rzece. Nawierzchnie wykonane są z materiałów przepuszczalnych i ekologicznych. Zaproponowana roślinność składa się głównie z traw ozdobnych, roślin szuwarowych oraz bylin, a w miejscach dozwolonych pojawiają się krzewy i drzewa. Całość kompozycji utrzymana jest w naturalnym i nowoczesnym charakterze z wykorzystaniem prostych form, wpisujących się w warunki terenowe oraz otoczenie. Koncepcja projektowa zakłada integralne połączenie cech środowiska przyrodniczego z krajobrazem zurbanizowanym dla stworzenia atrakcyjnej przestrzeni publicznej miasta.

Joanna Łuczak

Fragment obszaru przy ulicy Panny Marii, zaprojektowany z wykorzystaniem stopniowania terenu. Siedziska w postaci betonowych murków umożliwiają odpoczynek oraz podziwianie krajobrazu nadrzecznego. Założeniu towarzyszy naturalna kompozycja roślinna z traw ozdobnych i brzóz

Widok na przystań dla żeglugi pasażerskiej oraz plac do wydarzeń kulturalnych, dla których rzeka stanowi idealne tło. W oddali widoczne tarasowo ułożone siedziska, wykorzystujące istniejące różnice terenowe. Brzeg rzeki obsadzony został roślinnością szuwarową. Podejście do tafli wody umożliwiają betonowe stopnie

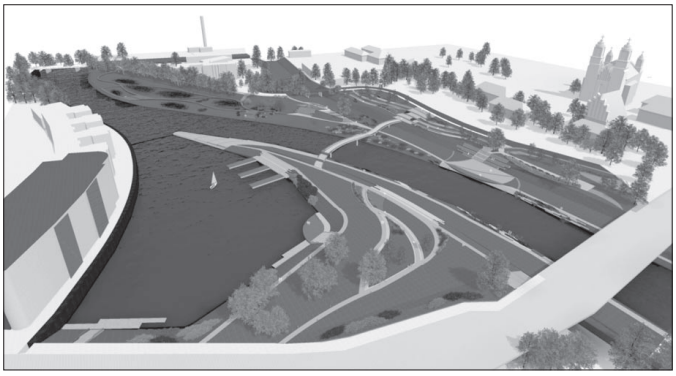

Obszar uwzględniony w koncepcji projektowej został przekształcony w wielofunkcyjną przestrzeń odpoczynku i rekreacji. Na zachodnim nabrzeżu znajduje się marina i miejsce dla wędkarzy, na wschodnim zaś przystań i park buforowy. Brzegi rzeki łączy kładka piesza. Cały teren wyposażony jest w miejsca odpoczynku z siedziskami, którym towarzyszom naturalistyczne nasadzenia roślinne. Przestrzeń otrzymała nowe walory estetyczne, istotne ze względu na sąsiedztwo cennych obiektów m.in. Katedry. Sąsiadujący z obszarem budynek biurowy został wyposażony w ogrody wertykalne i zielony dach, dla uzyskania integralności z naturalnym krajobrazem i poprawy retencji wody opadowej.

Współczesny widok na projektowany obszar. Na zachodnim brzegu zlokalizowane są nowoczesne budynki mieszkalne i usługowe, na wschodnim kompleks archikatedralny Ostrowa Tumskiego. W oddali znajdują się budynki elektrowni i nasyp kolejowy

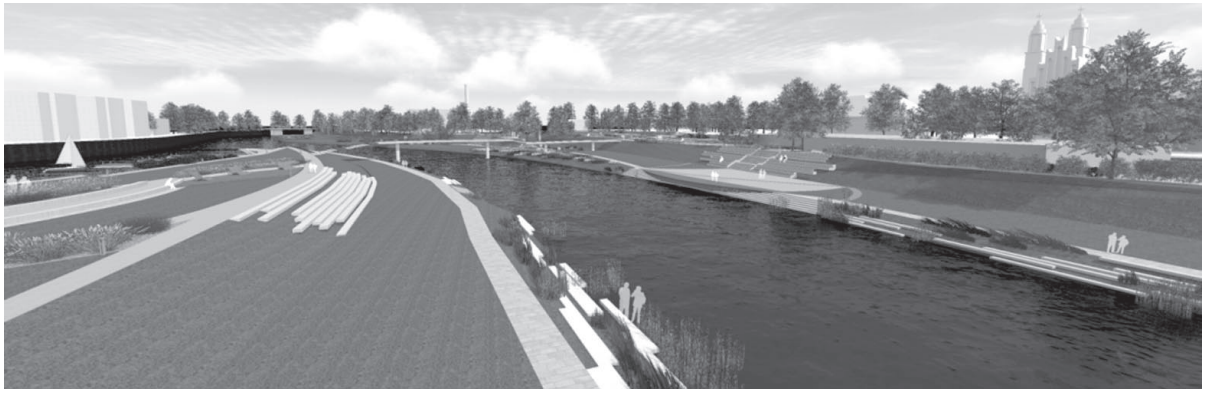

Widok na nabrzeże rzeki z uwzględnieniem założeń koncepcji projektowej. Przestrzeń uzyskała nowe funkcje, a proste formy przestrzenne i roślinne poprawiają jej estetykę

Artykuł jest oparty na pracy magisterskiej pt. *Koncepcja zagospodarowania nabrzeża Warty w rejonie dawnego portu i przystani przy ul. Estkowskiego w Poznaniu,* wykonanej na kierunku Architektura Krajobrazu Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Pracę wykonała mgr inż. arch. kraj. Joanna Łuczak pod kierunkiem dr inż. Marii Chojnackiej.

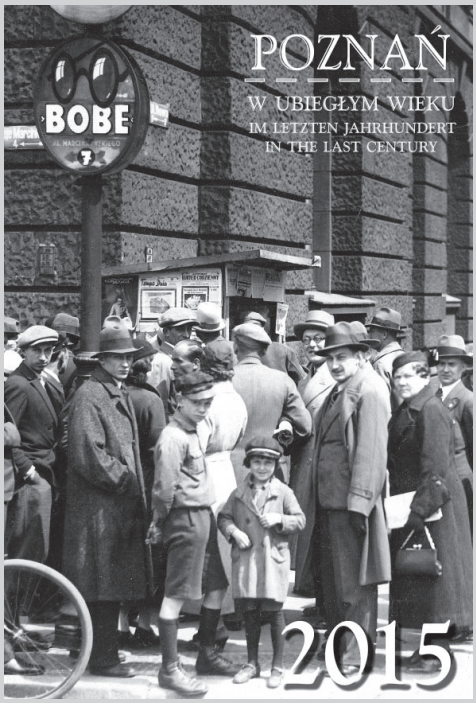

Poznań w ubiegłym wieku SZÓSTA EDYCJA

Świąteczny konkurs dla Czytelników

Kolejna edycja kalendarza ściennego z serii „Poznań w ubiegłym wieku" przenosi nas w lata 1907-1935, dokumentując wydarzenia i uroczystości, którymi żyli w ubiegłym stuleciu Poznaniacy.

W Kalendarzu możemy podziwiać fragmenty Poznania (m.in. widok na okolice dworca kolejowego, port rzeczny, ulice św. Marcin i Mickiewicza) z urbanizacyjnym ładem i pięknem miejskiego krajobrazu nie zaśmieconym obiektami burzącymi harmonię takiej przestrzeni.

Jedna z kart kalendarza ukazuje pejzaż podpoznańskiego Kiekrza z przystanią nad jeziorem i żaglówkami Jacht Klubu Wielkopolski w 1934 r., a inna z kolei przywołuje widok starego mostu Chwaliszewskiego.

Dla naszych Czytelników ogłaszamy konkurs z nagrodami. Zadaniem uczestników jest podanie miejsca, które znajduje się na pierwszej stronie kalendarza, zamieszczonej obok i stanowi ilustrację okładki nowego kalendarza.

Odpowiedzi proszę wysyłać pocztą tradycyjną do dnia 31 grudnia 2014 r. na adres: Rynek Śródecki 1/2, Gerard Cofta z dopiskiem KONKURS. Pierwsze trzy prawidłowe odpowiedzi zostaną nagrodzone kalendarzem ściennym 2015 *Poznań w ubiegłym wieku* oraz albumem z rycinami Henryka Kota pt. *W sercu Polski* autorstwa Jana Kaczmarka. Odbiór nagród osobisty.

Kalendarz ścienny 2015, „Poznań w ubiegłym wieku", Wydawnictwo Kontekst, Poznań 2014.

OSTRÓW TUMSKI W STAREJ FOTOGRAFII

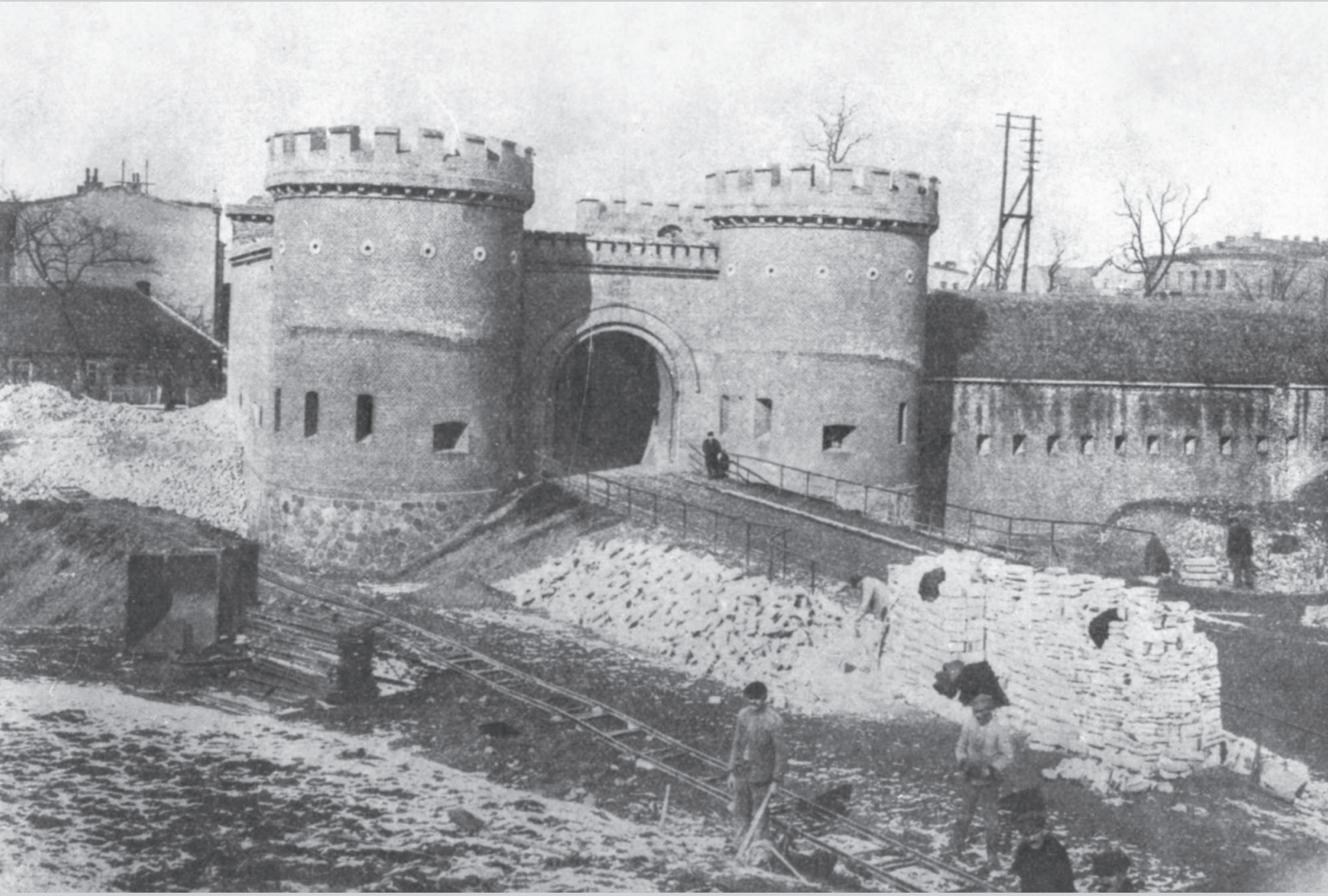

Brama Warszawska w trakcie rozbiórki (1924 r.)

Ważne telefony

Komisariat Policji Poznań – Nowe Miasto
Poznań ul. Polanka 24,
tel. 61 841-23-12 (dyżurny)

Dzielnicowy – Komandoria
st. post. Marcin Walczak
tel. kom. 519-064-606

Dzielnicowy – Śródka, Zagórze, Ostrów Tumski
sierż. Marta Pieczurczyk
tel. kom. 786-936-020

Straż Miejska
Plac Kolegiacki 17 (24 h) – tel. 986

Straż Miejska
(Oddział Nowe Miasto)
os. Bohaterów II Wojny Światowej 36
tel. 61 878-50-31